

MANUÁL UPCE

CO DĚLAT, KDYŽ SE NA UPCE SETKÁM S NEVHODNÝM CHOVÁNÍM?

Univerzita Pardubice usiluje o posilování sociálně bezpečného prostředí pro všechny studenty a studentky, a proto odmítá a netoleruje negativní jevy, jakými jsou např. diskriminace, šikana či sexuální obtěžování (dále jen nevhodné chování).

Pokud se na Univerzitě Pardubice setkáte s nevhodným chováním, ať už ze strany vyučujících, jiných zaměstnanců či zaměstnankyň univerzity nebo studujících, jsme připraveni být vám maximálně nápomocni a v tomto manuálu nabízíme důležité informace a možnosti řešení.

Co je to nevhodné chování?

Takové chování, které narušuje Váš pocit bezpečí a snižuje Vaši důstojnost. Patří sem například nerovné zacházení, diskriminace, genderově podmíněné násilí, sexuální obtěžování, šikana, ale i řada dalších typů chování.¹

Co dělat, když se na univerzitě setkáte s nevhodným chováním?

Nevhodné chování je nepřijatelné a je žádoucí se vůči němu vymezit, abyste zabránili negativním dopadům na Vaši osobu. Není Vaší povinností případ nahlásit, ale velmi doporučujeme to udělat a jsme připraveni Vám poskytnout pomocnou ruku.

Pokud chcete nevhodnému chování čelit sami, měli byste především dát jasně najevo, že je Vám chování ze strany obtěžující osoby nepříjemné, a to buď bezprostřední okamžitou reakcí nebo následným kontaktováním dané osoby (osobně, e-mailem).

V případě, že se rozhodnete nevhodné chování řešit, nabízíme doporučený postup, důležité informace a podpornou síť osob připravených Vám být oporou.

Řešením situací, týkajících se nevhodného chování, je na UPCE pověřena univerzitní ombudsošoba, která přijímá podněty od studujících i zaměstnaných a je povinna tyto podněty prošetřit (podrobnosti jsou uvedeny níže).

Potřebujete-li čas a podporu k aktivnímu řešení Vaší nelehké situace, můžete se obrátit na poradenské pracoviště APUPA, které je svou působností nezávislé na fakultách a poskytuje krizovou intervenci, psychologickou i psychotherapeutickou pomoc. Může Vás Vaší situací provést, pomoci najít oporné zdroje ke zvládnutí vaší situace a podpořit Vás v aktivním řešení. Více o službách, které nabízí poradenské pracoviště APUPA, najdete na webových stránkách [Poradenské pracoviště APUPA | Univerzita Pardubice](#), kontakty jsou k dispozici také na konci tohoto dokumentu.

1 Vysvětlení základních pojmů je uvedeno na konci tohoto dokumentu.

Na každé fakultě jsou také k dispozici proškolené kontaktní osoby, které vás mohou citlivě seznámit s vhodným postupem řešení a mohou vám pomoci kontaktovat ombudsořbu nebo Poradenské pracoviřtř APUPA, kde vám může být poskytnuta vhodn odborn pomoc. Tyto osoby vás citlivě seznámí s vhodnm postupem řeření, předají kontakt na ombudsořbu ěi nasměrují na vhodnou odbornou pěi (kontakty na konci dokumentu).

Kdo je a co dělá univerzitní ombudsořba?

Pozice ombudsořby byla na UPCE zřízena s cílem posílit sociln bezpeě a rozřřit mořnosti pomoci p řeření problémů způsobených nevhodnm chováním. Ombudsořba pjm podněty od studujících i zaměřtnanch a je povinna tyto podněty prořetřit.

Dále mediuje spory a konflikty v oblasti sociálního bezpeě, poskytuje pomoc a podporu tm, kdo se na ni v těchto zleřitostech obrt, a navrhuje doporuěen k odstraněn nedostatků a k zavděn systémových změn.

Jak kontaktovat univerzitní ombudsořbu a podat podnět?

- Osobn p domluv e-mailem
- Emailem na adrese ombuds@upce.cz
- Pořtou na adresu UPCE ěi na podatelnu, obálku je nutné oznaěit textem „neotvírat – ombudsořba“

Aby mohl být podnět řádně prořetřen, měl by obsahovat pedevřm:

Identifikaci autora ěi autorky podnětu (např. Jana Novkov, studentka FF) a kontakt na něj/ni (výjimkou je anonymn podnět viz níže) – **Kdo jsem?**

Předmět podnětu a popis situace, se kterou se na ombudsořbu obrc – **Co se stalo?**

Angařované osoby ěi utvary – **Kde se to stalo, kdo to způsobil?**

Návrh na řeření situace – **Co potřeby, pořaduji, oěekvm?**

Pokud je to mořné, uveďte v podnětu co nejvíce konkrétních informc – pedevřm detailn popis situace a její vývoj, uvedení osob, které jsou v situaci angařovny (staě obecně např. studující předmětu xy ěi zaměřtnanci pracoviřtř xx), vř postoj k celé situaci a oěekvn, jak by měla být situace řeřena.

Detailn popis problému nebo události umořn rychlř prořetřn a minimalizuje potřebu do-dateěnho dotazování ze strany ombudsořby, které by mohlo být osobě podvjc podnět nepřjemn.

Jak probíhá prořetřn podnětu?

Kařdy podnět na nevhodn chování bude řeřen bez zbyteěnch ptah, duvěrně, citlivě a s respektem k osobě, která jej podala. Na vřzení podnětu m ombudsořba lhůtu 30 dn, která může být v odvodnnm přpd prodlouřena o dalřch 30 dn.

Ombudsořba nejprve zjistí, zda podnět skuteěn spadá do její kompetence. Pokud se podnět netýká nevhodného chování, předá jej přsluřn osobě, pokud ano, je povinna se jím zabývat.

Pokud podnět směřuje věi konkrtn osobě ěi organizaěnmu utvaru univerzity, ombudsořba jim dá mořnost vjdřt se k řetřen věci. Vřaduje-li to situace, vyslechne také svědky nebo svědkyně a shromřd dalř relevantn informace.

O výsledku šetření informuje ombudssosoba autora či autorku podnětu a vypracuje tzv. zprávu o šetření. Na základě provedeného šetření vydá ombudssosoba doporučení a v případě, že shledá podnět odůvodněným, předává jej spolu se svým doporučením k dalšímu řízení, a to dle povahy věci vedoucí/mu příslušné součásti (vedoucí/mu katedry, děkanovi/děkance), rektorovi/rektorce či etické komisi.

Navrhovaná opatření mohou být formální (např. u zaměstnaných výtky, změna v náplni práce či rozvázání pracovního poměru, u studujících napomenutí či vyloučení ze studia) nebo neformální (omluva, mediace, sebezdráždění).

Je možné podat stížnost anonymně?

Když nejste z různých důvodů schopni či ochotni nahlásit případ nevhodného chování pod svým jménem, je možné stížnost podat také anonymně. Ombudssosoba vyhoví žádosti autora/ky podnětu o skrytí jeho/její identity.

Je však třeba vzít na vědomí, že takto podaná stížnost nemůže být prošetřena stejným způsobem jako stížnost neanonymní a ombudssosoba bude mít pouze omezené možnosti, jak podnět řešit.

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

SAFE UPCE

Univerzita Pardubice usiluje o to, aby byla bezpečným, respektujícím a podpůrným prostředím pro všechny své studující. Každý má právo cítit se ve studijním i společenském životě univerzity dobře a být chráněn před nevhodným chováním. Pokud se setkáte se situací, která vám není příjemná nebo ji vnímáte jako nevhodnou, nejste na to sami. Nebojte se ozvat a využijte podpory, kterou univerzita nabízí – jsme tu pro vás.

Tým SAFE UPCE

Důležité kontakty

Ombudssosoba Univerzity Pardubice

ombuds@upce.cz

Poradenské pracoviště APUPA

apupa@upce.cz

SAFE UPCE

safe@upce.cz

Kontaktní osoby, proškolené v postupu v krizových a zátěžových situacích a následném předání studujícího do péče APUPA (kontakty najdete [zde](#))

Vysvětlení pojmů

Diskriminací „se rozumí takové jednání, včetně opomenutí, kdy se s jednou osobou zachází méně příznivě, než se zachází nebo zacházelo nebo by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci, a to z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru.“²

Genderově podmíněné násilí zahrnuje „veškeré akty fyzického, sexuálního, psychického, ekonomického či dalších forem násilí, které jsou cíleny na ženy z důvodu, že jsou ženami, nebo na muže z důvodu, že jsou muži, anebo akty tohoto násilí, které nepřiměřeně dopadají na ženy či muže“³ nebo na další osoby jiných genderových identit.

Sexuální obtěžování je nežádoucí chování sexuální povahy, jehož záměrem nebo důsledkem je snížení důstojnosti a vytvoření zastrašujícího, ponižujícího, pokořujícího a nepřátelského prostředí. Může mít verbální, neverbální i fyzickou podobu.

Pod pojem sexuální obtěžování můžeme řadit (nikoliv výhradně): ponižující, urážející, vulgární či oplzlé poznámky či nevhodné komentáře (např. na vzhled, sexuální orientaci, partnerský život), nevíтанou sexuální pozornost, nevíтанý vizuální kontakt (typicky pohled do výstřihu), nevyžádané sexuální návrhy, příslib nějaké formy zvýhodnění výměnou za svolení se sexuální interakcí, nevyžádané doteky, sexuální vydírání nebo nátlak aj.

Šikana je situace, kdy je jedinec (či skupina) opakovaně terčem negativního jednání ze strany jiné osoby či skupiny osob, jehož cílem je ublížit, zastrašit nebo získat převahu. Oběť šikany navíc považuje za velmi obtížné se tomuto jednání bránit.⁴

Mezi nejčastější formy šikany patří: pomluvy, urážky, zesměšňování, ponižování, zastrašování, ale také ignorování, umlčování, opakované projevy arogance či různé naschvály.

2 Zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon).

3 Úřad vlády. Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019–2022.

4 Více k tématu Kateřina Záborská, Prevence šikany na pracovišti: Průvodce pro vysoké školy.